

СОВЕТ УЗБЕКИСТОН

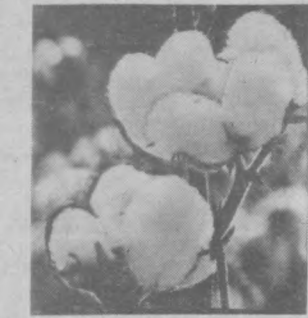
ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 218 (20. 785)

1990 йил 23 сентябрь, якшанба

Баҳоси 3 тийин.

«ҲОСИЛ—90»

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ. Арнасай районда жикинида ташиқ этилган Улугбек номи давлат хўжалиги коллекти. ам бу йил 1375 гектар майдонда пахтадан мўл ҳосил этиш-тирди. Коллектив аъзолари давлатга 3100 тонна пахта топ-ширишни режалаштиришган. Миришкорлар ана шу ҳосил-нинг қарийб 1500 тоннасини «энгори кемалар» бункеридан тўкишмоқчи.

Суратларда: 1. (чапдан ўнгга) Илгор бригада бошлиғи Халм Ҳакимов, хўжалик директори Кучар Собиров, пешқа-дам механик-ҳайдовчи Тоштемур Оллоёров, эвено бошли-қ Болл Отақулов ҳамда пахта ортилган прцеплар.
А. ТУРАЕВ олган суратлар.

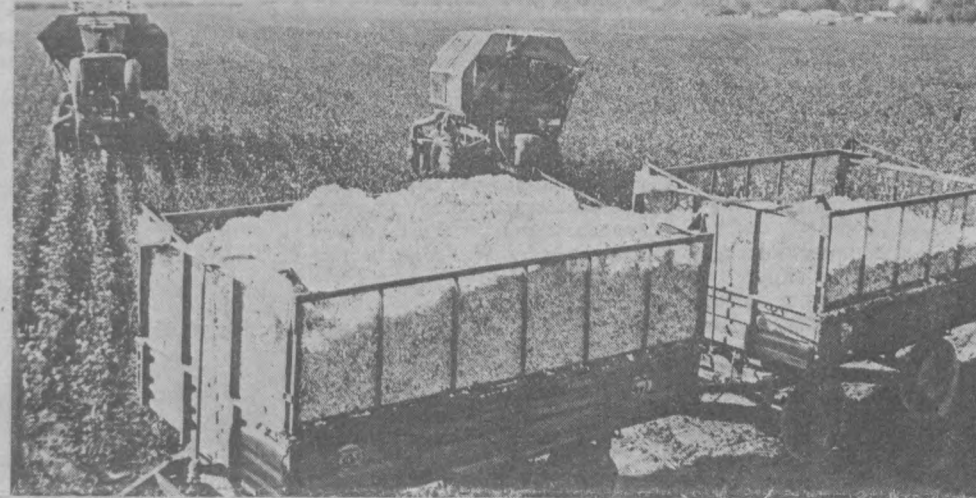
ЗАРБДОР КУЧЛАР

Фаргона депарасининг Ле-нин номи колхоз пахтазорла-рида асосий зарбдор куч — машиналар авалли йилга ис-батдан анча илгари ишга туши-рилди. Ун иккита пахта териш-машинеси — хўжаликнинг бар-ча комбайнлари пахтазорларда жалол урмоқда.

Бу мавсумда пахтакорлар «механик қўллар» ёрдамида икки икки тонна хом ашё, яъни жами ҳосилнинг тўқсон фоизини териб олишни режа-лаштирилган.

Теримнинг дастлабки кунин-денкоқ тақрибани механик-ҳай-довчилар А. Бойтўлєнов, И. Қодиров, М. Шерматов бирин-чилар қўлга киритдилар. Улар ўз «энгори кемалари» бункерларидан ҳар кун сак-киз-тўққиз тонна хом ашё тў-кишмоқда. Учта терим-транс-порт отрядига бирлашган бош-қа механикаторлар ҳам илгор-лар билан тенглашишга ҳарак-ат қилмоқдалар. Ҳозир ҳар бир машина бир иш кунда саккиз тоннагача пахта теряп-ти.

— Техниканинг ишга туши-рилиши — пахта терим ва ун тайёрлаш суръатларини кескин оширишга имкон бер-ди, — дейди колхоз раиси А. Сатторов. — Ҳозир биз ҳар кун тайёрлов пунктга йиллик планининг уч ярм фозидан кўпрогини етказиб берамиз. Колхозда давлат буюртмаси-ни 10 октябргача бажаришни режалаштирилган.

ИККИ СМЕНАДА

Боевут депарасиди «Ле-нинизм» колхозининг Н. Жа-боров бошлиқлидаги ижара жамоасида пахта комбайнлари икки сменада ишлатила бош-ланди. Кўпчилик механикатор-лар сменада ўрта ҳисобда 7-8 тоннадан пахта теришмоқда. М. Абдиев билан Б. Маҳкамов эса кунига ўз машиналари бункерларидан тўққиз тоннага-

ча пахта тўкишга улгурмоқда-лар. Ижарачилар даласи хўжа-лида энг катта ҳисоблана-ди. Бу ердаги пахтазорлар 600 гектардан кўпроқ майдонни эгаллаган. Барча ҳосил техника ёрдамида териб олинади. Кўл теримга сарф-харажат қилишнинг ҳолати йўқ. Барча машиналарни аввалдан пишиқ-пухта тайёрлаб қўйдилар. Те-

рим даври учун ремонтчилар бригадаси тузилиб, уларни эх-тиёт қисмлар, алмаштирила-диган усуллар, асбоб-ускуна ва транспорт билан таъминлади-лар. Буларнинг ҳаммаси йғим-терим кўнгилдагидек ўтиши-дан далолат беради.

Утган йили ҳам ланни уй-далаган ижара жамоасининг бу йилги марраси гектар бо-шига 30 центнер пахта етиш-тиришди.

Тажриба ёрдам берди

Намангандаги Свердлов но-ми колхоз деҳқонлари учун бу-галги «оқ олтин» мавсуми ало-ҳида аҳамиятга эга. Биринчи марта пахта мейдонларининг ҳаммасига ингичка тола бера-диган чигит экилди. Дадил тажриба бошланди: ундан қан-дай наф бўлади — вақт кўр-сатади. Лекин пахтакорлар му-ваффақият қозонишга ишон-моқдалар. Бунда илгорларнинг, шу жумладан қўшни вилоят-лар пахтакорларининг тажри-басини ўрганиш қўл келади.

Наманганликлар экиш даври бошлангани биланок Сурхон-дарё вилоятидаги Ильич номи колхоз деҳқонлари билан қи-лин алоқа қила бошладилар. Хўжалик ингичка толали пахта экилиши тўғрисида фойда ола-диган бўлиб қолди.

Наманганлик деҳқонлар сур-хондарёликлар ёрдамида маз-кур наваг ишлов бериш тех-нологияси тўғрисидаги тасав-вурларини анча кенгайтири-лар ва энди уларнинг тажри-басини амалда муваффақият-ли қўлламоқдалар.

[ЎзТАГ]

ҚАЙТА ҚУРИШ УЧУН КУРАШ

СССР Олий Советининг сессиясида
М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Мамлакат Олий Совети аъзоларининг умумий фикрига кўра, парламентимиз бу қадар тизимли ҳафаси-ни ҳали бошидан кечирма-ган эди. Икки ҳафтадан буён тўртинчи сессия яъни мажлисларнинг кун тарти-биди, мамлакат бозор муносабатларига бориши ло-зим бўлган йўл муҳома-қилинмоқда. Шу кунларда депутатлар билан биргалик-да олимлар, мустақил экс-пертлар, амалиётчи мута-хассислар қизгин меҳнат қилдилар. Олий Совет аъзо-лари бўлажак қайта қуриш учун гўят муҳим мунозара-га дастлабки ақли чиқариш учун 21 сентябрь кун яна ялли мажлиста тўпланди-лар.

СССР Олий Советининг Раиси А. И. Лукьянов бу гал ҳам депутатларнинг деярли тўла таркибига қў-шимча равишда сессия иши-да Олий Совет аъзоси бўл-

маган 125 нафар СССР халқ депутати қатнашаётган-лигини айтиди. СССР Пре-зидентини ва СССР Министр-лар Кенгашининг Раиси, СССР Президентлик Кенга-ши ва ҳукумати аъзолари залда ҳозир бўлганлар.

Президент тақдим этган дастур лойиҳасига дастлаб-ки баҳо беришни тугалла-ган парламент доимий иш-чи органлари нима дер экан? Биринчи сўз барча бошқа комитетлар ва комис-сиялар ишнинг мувофиқла-штириб турган иқтисодий ис-лохот комитетига берилди. Комитет раиси депутат В. М. Воложнин гапни хуеусий жиҳатлардан эмас, балки аслида ҳулоасдан бошлади. Комитетлар ва комиссиялар-нинг кўпчилиги, деди у, тақдим этилган лойиҳа да-стурга асос сифатида қабул қилиниши мумкин, лекин унн ҳукумат дастурининг бир қанча қондалари билан тўлдирш лозим, деб ҳисоб-ламоқдалар.

Бошқа комитетлар ва ко-миссияларнинг раҳбарлари Н. Н. Гриценко, В. Г. Куче-

ренко, Ю. В. Голлик, Ю. К. Шарипов ва бошқалар тақ-дим этган ҳулоасада дасту-рининг кўпгина бўлимлари аниқ-равшан таҳлил қилиб берилган ва унда юқорида-ги фикр мавжуд.

Сунгра бошланган муно-зарада СССР Министрлар Кенгашининг Раиси Н. И. Рижков сўз олди. Илгич комиссияларнинг матруза-лари, деди у, ишчи орган-ларда аслида икки дастур — Президент тақдим этган да-стур билан бизнинг дастури-миз — ҳукумат дастури му-ҳома қилинганда дало-лат бермоқда. Уларнинг ўх-шаш томонлари кўп, деб таъкидлади у, шу сабабли биз ҳаммамиз ҳозир умумий тил топишимиз керак. Шу муносабат билан Н. И. Риж-ков Олий Совет бугун қа-бул қилишни режалаштира-ётган қарор лойиҳасига бир қанча аниқ тақлифлар ки-ритди. Биринчидан, деб таъкидлади у, икки лойиҳа, шунингдек комитетлар ва комиссияларнинг мулоҳаза-лари ва тақлифлари асосида дастури тайёрлашни тагин давом этириш керак. Яго-

на дастури узил-кесил иш-лаб чиқишни олимларга, лойиҳа муаллифларига эмас, балки СССР Министрлар Кенгаши билан биргалик-да Олий Советнинг комитетла-рига топширишни Н. И. Рижков мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайди.

СССР Министрлар Кенга-ши Раисининг Олий Совет қарори лойиҳасига учинчи тақлифи халқ хўжалигининг 1991 йилги ишга тайёрла-ришда ўз берган оғир ва-зият билан боғлиқдир. Н. И. Рижковнинг гапларига қара-ганда, бу соҳадаги аҳолини шовилчин равишда ўнглаб олиш керак. Шу муносабат билан у Олий Совет қаро-рининг махус бандини қа-бул қилиш зарур, деб ҳи-соблайди. Унинг фикрича, лекин мурдатда ҳозиргача қабул қилинган қонунларни, Президент Фармонларини, шунингдек Министрлар Ке-нгашининг фармойишларини тафтиш қилишга мутлақо йўл қўйиш мумкин эмас.

Маъмур масала юзасидан музокаралар тугатгандан кей-ин М. С. Горбачев нутқ сўзлади:

Биз ерда бир сўз — танлаб олиш сўзи ўринлидир, биз бу сўзни тобора кўпроқ иш-латадиган бўлиб қолдик. Биз жамятиямиз ва унинг кейинги ҳамма ҳолатларини белгилаб бериш асосий соҳасини бутун турмуш тарзини ҳам қандай қилиб ислох этамиз, Иттифоқимиз қандай бўлади, ахлоқ қан-дай бўлади, инсоний муно-сабатларнинг бутун мажмуи қандай бўлади, танлаб оли-шимиз керак. Шунин яна бир бор айтмоқчиман: мен ўр-тоқларнинг нутқларини жу-да эътибор бериб тингла-дим ва ҳар бир кишининг фикрини тўшуниб олишга интилим. Мунозара даво-мида вужудга келган таасу-сизлик қилмоқда. Тошкент-ликлар меҳмонларни аэро-портда гуллар ва табассум

(Давоми иккинчи бетда).

Хуш кўрдик, «Меҳржон»!

Кеча жумҳуриятимиз пой-тахтининг М. Горький но-ми болалар истироҳат боғи-да Шарқ халқларининг қадим-ий шодиёна анъаналаридан бири — «Меҳржон» байрами бошланди. Улкаимизнинг са-хий кузи рамзи бўлиши бу унутилиб кетган ҳосил бай-рамини ота-боболаримиз зўр тантаналар билан нишонла-ган эдилар. Сахий куз рам-зи сифатида нишонланган бу байрамда Тошкент вилояти-нинг турли районларидан келган уста соҳибкор ва са-бзавоткорлар ўзлари етишти-рган ширин-шаккар ноз-неъмат-лардан сайил қатнашчилари-ни баҳраманд этишмоқда.

Қайта қуриш шарофати тў-ғайди қалоларимизга, юрти-мизга қайтиб келган ана шу катта қалъ сайида машхур соҳнадалар, хонандалар, ки-зиқчилар, асиятчилар, пол-воилар, дорбозлар, эр ораси-дан қайнаб чиққан халқ та-лантлари ер сўховатини, деҳ-қончилик қасбини, инсоний оқибатларини тараннум эт-вчи қўй ва қўшқилари билан байрам иштирокчилари кўн-глини шод этишяпти.

А. ТУЧИЕВ.

ТОШКЕНТДА САМИМИЙ УЧРАШУВ

Ўзбекистонда ўтказила-диган Малайзия ҳафтали-гида қатнашни учун шу мамлакат делегацияси Тош-кентга келди. Унинг тар-кибиди сиёсий аربоблар, корчалонлар, миллий ба-дий ансамбль артистлари бор. Расмий делегацияга Малайзия ташиқ ишлар вазирининг ўринбосари Аб-дулла Фозил Че Ван бош-чилик қилмоқда. Тошкент-ликлар меҳмонларни аэро-портда гуллар ва табассум

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида ИСЛОХОТГА ПАРТИЯВИЙ МАДАД

КПСС Марказий Коми-тети Сиёсий бюросининг 20 сентябрь кун бўлган навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитети Пле-нумига тайёргарлик доира-сида мамлакатдаги аҳоли ва иқтисодий бозор му-носабатларига ўтказиш билан боғлиқ бўлган партия таъкилотларининг вазифа-лари муҳома қилинди. Унда Сиёсий бюро аъзолари, иттифодош жумҳуриятлар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи котиблари, КПСС Марка-зий Комитетининг котибла-ри, олимлар ва мутахассис-лар, давлат ва жамоат ар-боблари қатнашдилар. Маж-лиси КПСС Марказий Коми-тетининг Бош котиби М. С. Горбачев бошқарди.

Мажлис қатнашчилари мамлакат муҳим қарорлар қабул қилиш арасида тур-ганлигини таъкидладилар. Мамлакат Олий Совети жум-хуриятлар иштирокида, кенг жамоатчилик фикрига тая-ниб, иқтисодиётда тўб ўз-гаришлар системасини иш-лаб чиқмоқда. Уларни рўёб-га чиқариш учун, деб таъ-кидланди мажлисда, мам-лакатдаги аҳолининг барқа-

роллаштириш, ижтимоий то-луқлик муҳитини қарор то-тириш талаб этилади, бунда коммунистлар жуда катта ишларни бажаришлари мум-кин ва шундай қилишлари керак.

Марказдаги ва жойларда-ги аҳолини ўнглаш, танглин ҳолатларини бартараф этиш-да раҳбариятнинг куч-гай-ратини янада кўпроқ жиш-лаштириш зарурлиги бирин-чи галдаги вазифа сифатида айтилди. Бугунги кунда аҳолини барқарорлаштириш тадбирларида, нитизом ва тартибни мустаҳкамлашда, ишлаб чиқариш маромини йлга солишда, Узаро ман-фаатли хўжалик алоқалари-ни йўлга қўйишда фаол иш-тирок этиш партия таъки-лотларининг ҳам муҳим ва-зифаси ҳисобланади. Ис-лохотнинг ўзи уларнинг фаол амалий қўлла-қув-ватлашларига муҳтождир.

Партия XXVIII съез-да иқтисодиётда бозор му-носабатларини жорий этиш-ни ёқлаб, тарихий йўл тан-лади. Бозор муносабатлари-сиз бугунги кунда иқтисо-дийнинг самардорлигини ошириб бўлмайди. Аини вақтда КПСС меҳнаткаш ин-

сонга ижтимоий нафолат-лар берилиши, ўзиниз таълаган социалистик йўл-ни ҳимоя қилмоқда ва бун-дан кейин ҳам ҳимоя қи-лаверад.

Кенг меҳнаткашлар омма-сида ислохотта ишонч му-ҳитини қандай вужудга кел-тириш, уни муваффақият-ли амалга оширишда фаол ва истеъдодли халқимиздаги мавжуд барча имконият-ларни ишга солиш учун-нима қилиш керак? Сиё-сий бюро мажлисида бўл-ган батафсил, ҳар томонла-ма, принципал таҳлил, мунозаранинг асосий мақ-сади шундан иборат бўлиб, аввалги мажлисдаги му-ҳомамининг мантикий да-вомига айланди.

Кўпчиликнинг умум-лаштирилган фикр-мудло-ҳазалари, ҳулосалари, ба-ҳолари ҳамда тақлифла-рини Сиёсий бюросининг нуктаи назари сифатида Марказий Комитетнинг бў-лажак Пленумига кири-тиш мақсадга мувофиқ деб топилиди. Пленум қажри-ладиган сана ҳам аниқлан-ди: у 1990 йилнинг 8 ок-тябрида бўлади.

(ТАСС).

СССР ПРЕЗИДЕНТИ ДИН АРБОБЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

СССР Президенти М. С. Горбачев Кремлда буюқ муҳаддис ва мутафаккир ат-Термизининг маънавий ме-росига бағишлаб Тошкентда ўтказилган ва яқинда ўз иш-ини тугаллаган Ислам ан-жуманида қатнашган бир гу-руҳ таниқли мусулмон ар-бобларини қабул қилди.

СССР Президенти халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни мус-таҳкамлаш иши учун диний анжуманининг муҳим аҳамия-тини таъкидлаб, Ислам дунё-сида энг табаруққ олимлар-дан бирининг гоилари ора-дан 1200 йил ўтгандан ке-йин, ҳозирги кунда ҳам за-монамизнинг маънавий-ах-лоқий муаммоларини ҳал

етишда зўр аҳамият касб эт-моқда. Бу гоилар одамларга адолат, эъгулик ва меҳр-му-ҳаббат туйғулларини бахш эт-моқда, деди.

СССРдаги қайта қуриш-нинг ҳозирги дунёда рўй бе-раётган жараёнларга татси-ри ҳақида, умумбашари қад-риятлар гоиларини рўёбга чи-қаришда, шу жумладан Яқин Шарқда, хусусан Форс кўр-фазии теварагида тинчликка эришишда ислом динининг роли тўғрисида қизгин суҳ-бат бўлди. СССР Президен-ти Ислам анжуманининг қат-нашчилари ўз юртларига қай-тиб бориб, вужудга келган можаброли вазиятларни ҳал этиш, минтақада тинчлик ва

осойишталикка эришиш йўл-ларини излашда мусулмон-лар дунёсига ёрдам бериш учун бор куч-ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонч билдирди.

Учрашувда Саудия Ара-бистони эибератлар ва ваф-ишлари вазири Баҳоб Аб-диль Васаи, Яман араб жум-хуриятининг олий муфтиси А. Забара, Тунис президентининг маслаҳатчиси К. Сало-ҳиддин, Ўрта Осиё мусулмон-лари муфтиси Муҳаммад Солиқ, Муҳаммад Юсуф, бошқа дин арбоблари, шунингдек СССР Президентлик Кенгашининг аъзоси Ч. Т. Айтматов қатнашдилар.

(ТАСС).

«Обуна—91»

ШУКРУЛДО,
Ўзбекистон халқ шоири

ҚАЛБИМИНГ БУЮРГАНИ

Шу кунларда муштарийлар ҳар йилгидан ўзгачароқ ҳолатда вақтин матбуот нашрларини кўздан кечириш-моқда. Бир томондан жамятиимиздаги тўб ўзгариш-лар бунга сабаб бўлса, иккинчидан обуна баҳосининг ошганлиги ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда. Энди ўқув-чилар ўзларига энг керакли, энг зарур матбуотни танлайдилар.

Биз, ёзувчилар ва шоирлар, айниқса, ўз касбимизга доир нашрларни ўқишга одатланганмиз. Умуман, касб эгалари ўз соҳаларига доир тармоқ нашрларини алоҳида қизиқиш билан ўқишади. Оддий халқ эса кўпроқ омма-вий, ҳамма соҳани бирварақай ёритиб борадиган, ҳаёти-мизнинг энг кичик воқеалардан дунёвий ҳодисаларгача барчасини қамраб оладиган матбуот турини афзал кўри-шади. Мен ана шундай матбуот турларидан бири сифа-тида «Совет Ўзбекистони»ни биламан.

Тўғри, баъзан газета саҳифаларидаги мақолалардан қониқмайман. Газета ижтимоий ҳаётимизда юз бераётган воқеаларга ўз вақтида баҳо беришда бироз орқада қолади. Кескин мунозараларга киришишга унда бирмунча журъдасизлик сезаман. Бир томондан бу бизнинг ҳам айбимиз. Ёзувчилар, адиблар, публицистлар, санъат аҳли рўзномани ўзинизга қадрдон билиб, унга яна ҳам ақинроқ бўлишимиз керак. Биз одатда ҳаётиимизнинг турли маса-ларига бағишланган мақолаларимизни тармоқ газе-таларига бериб, «Совет Ўзбекистони»нинг оммавийлигини назардан қочирамиз.

Яқинда шундай бир нарсанинг гувоҳи бўлдим. «Совет Ўзбекистони» рўзномасида менинг «Кафансиз қўмилган-лар» романидан парча босилди. Ажабланилиши шунда-ки, қаёққа бормай, мени оддий ўқувчиларим — турли касб эгалари муборакбод этишди. Адиб дўстларим эса бундан хабарсиз эканлар. Бу воқеа газета чиндан ҳам оммабоп эканлигини, халқ ичига чуқур кириб борадиган, одам-лар қалбига яқин эканлигини далолат беради. Мен «Со-вет Ўзбекистони» рўзномаси 1991 йилда халққа яна ҳам яқин бўлади, ҳақгўйлиги, ҳаётийлиги ва муаммоларга теган кириб бориши билан ўқувчиларни мамнун этади, деган умид билан ана шу муътабар ва энг оммавий га-зетага жон-дилим билан ёзилдим.

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашида

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши жамоатчиликнинг ўзбек театр санъатининг атоқли арбоби, СССР халқ артисти Абдор Ҳидоятов хо-тирасини абадийлаштириш тўғрисидаги истаklarини эъти-борга олиб, А. Н. Островский номи Тошкент давлат театр-расомчилик институти номи-ни ўзгариштириш, уни Маннон Уйғур номи Тошкент дав-лат институти деб аташ тўғ-рисида қарор қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши А. Н. Островский номи Тошкент давлат театр-расомчилик институти про-фессор-ўқитувчилари, бадий знеилар, жамоатчилик ва-килларининг Ўзбекистон мил-ли саъятини, ривожланти-

ришга катта ҳисса қўшган театр санъатининг атоқли арбоби Маннон Уйғур хо-тирасини абадийлаштириш тўғ-рисидаги истаklarини эъти-борга олиб, А. Н. Островский номи Тошкент давлат театр-расомчилик институти номи-ни ўзгариштириш, уни Маннон Уйғур номи Тошкент дав-лат институти деб аташ тўғ-рисида қарор қабул қилди.

Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Шу кунги Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида Малайзия сав-до-саноат кўргазмаси очилди. Кўргазмага турли саноат буюмлари, халқ истеъмол моллари, озиқ-овнат мол-лари қўйилган. Кўргазма ёпилагандан кейин бу мол-ларнинг ҳаммаси жумҳу-риятимизнинг хайрия жа-моат таъкилотларига бери-лади.

(ЎзТАГ).

Кейинги пайтда Фаргона вилоятидаги пахта тайёрлаш пунктлари дарвозалари олдига навбат кутаётган пахта тўла принциплари тракторлар карвоилари пайдо бўла бошлади. Авваллари ёз мавсумида консерва заводлари олдигагина шундай аҳволни кузатиш мумкин эди. Хўш, нега, энди пахтани ҳам қабул қилмай қўйишди-ми? Аксинча, бунинг лекин бор.

Фаргона районидagi «Бешбола» пахта қабул қилиш пункти атрофида ярим тун бўлишга қарамай 50—60 та принциплари трактор турибди. Тракторчилар хуноб. Ичкарида эса хўжалик раҳбарлари қабул пункти ходимлари билан пахта нави масаласида талашиб-тортишибди. Айримлари эса «Бир битига келмагач, пахтани топишлари қайтариб олиб ҳам кетаяпти».

— Ахир битта прицепда 3 тоннага яқин пахта бўлади. Унинг ичидан бир сиқим ифлос, нам пахтани олиб 3 тоннанинг сифатини пасайтириб юбориш мумкинми? Бизда ижарачилар кўп. Улар иккинчи навта сотмаймиз деб туриб олишяпти, — деди жиги-бийронни чиққан Т. Олимжонов.

У Фаргона районидagi Хамза Ҳақимзода номи жамоа хўжалигининг шахтасини олиб кетган экан.

Р. Нуриддиновнинг дари эса бошқа. У шу райондаги Ленин номи колхоз вақили.

— Кеча битта пайкалнинг ярмини теган эдик. Уни биринчи навта олишди. Бугун эса ўша пайкалнинг қолган қисмидан чиққан пахта иккинчи сорта олинди. Наҳотки, битта пайкалдан икки хил навдаги ҳосил етилган бўлса?

Тайёрлов пункти ходимлари эса пахтанинг ичида

ифлос қўлтиги, хас-хашак билан бўланганлигини айтиб, юқори навта олишни истамайдилар. Бундай ҳолни ҳозир вилоятдаги деярли барча тайёрлов пунктларида учратиш мумкин. Деҳқонлар сентябрнинг дастлабки кунларидан қўлтиги таъйирлов пунктлари — янги ҳосилни иккинчи ҳатто учинчи навта оламини деб оёқ тираб туриб олганларидан порози бўлишяпти. Бу деҳқон дарамадининг бир четини

хом, ифлос пахтанинг ҳам пунктида келтирилатганлигидан нолишади.

Одатда пахтаси 55—60 фойзи оқилган пайкалтиги на термичилар киритилади, — деди биз билан суҳбатда вилоят пахта қабул қилиш ва уни қайта ишлаш санаяти бирлашмасининг бош директори А. Бўриев.

Бироқ кўп жойларда бу тартибга амал қилинмади. Пахтани саралаб териб деган қонда номинатина бор,

мўлжалланган эди. Бу даражадаги лаборатория таҳлили эса «АН—Ўзбекистон», «Тошкент—6», «Қирғизистон—3», «Фаргона—2» каби вилоят далаларида кенг тарқалган уруғлардан чиққан пахтага мутлақо тўғри келмади.

Намоа хўжалигимиз 5 йил ичида уч хил навта пахта эдик. Бироқ, барибир юқори навта қўл пахта сола олмаймиз. Бунинг учун айб биздами? Ахир, деҳқ

чиғит тарқатиш масалаларида камчилиқлар бўлиб туради. Нав масаласи аввало уруғликка бориб тақаллади. Илгари «Ф—153» нави 36-38 фойзага тола берарди. Кейинчалик бу тола тўқимачилик санаятига тўғри келмайди, деган баҳона билан унинг нархи аэрондаштирилди. Қизил деҳқон нави алмаштиригуча санаят дастдоҳларини ўша навта мослаштириш осон эмасми?

Терим мавсуми қизиб борапти. Пахта хирмонлари юксалаётди. Пировардидаги деҳқон даромади, унинг оиласи фаровонлиги шу кунларда белгиленяпти. Шу боис унинг ўз маҳсулотини юқори навта ўтказиш учун талашиб-тортишяпти. Тушунса бўлади. Тўғри, пахта нави яхшиланишнинг дастлабки назорати пайкалларда, хирмонларда бўлиши шарт. Йил бўйи пешона териб етиштирилган ҳосилни чанг, хашак тегдирмай тоза ҳолда қабул пунктларига етказиб келиш лозим.

Бироқ алмисоқдан қолган қондалар бўйича пахта қабул қилиш ҳам пахтакор меҳнатини менсимаслик эмасми? Неча йиллардан бундан пахта қабул қилиш технологиясини янгилаш ҳақида гап бўлади. Бироқ мавсум пайтида бу муаммо кўтарилади-ю, йил якунида ёддан чиқиб кетаверади. Оқибатда эса деҳқон зарар кўрапти. Жумҳурият пахта қабул қилиш ва уни қайта ишлаш санаяти бирлашмаси раҳбарлари бу ҳусусда қачон жиддий ўйлаб кўраб эканлар?

А. ИБОДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

М. МАМАТҚУЛОВ,
Фаргона вилояти «Коммуна» газетаси бўлим mudiri.

АНЖИР—ДАСТУРХОН КЎРКИ

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ. Наманган районидagi «Қизил байроқ» колхоз анжирдан мўл ҳосил олишда катта тажрибага эга. Бу ерда 20

гектар майдонда анжирзор яратилди. Анжирзорларнинг асосий қисми 87 оғлақа қарашлидир.

Бу йил хўжаликда янги консерва цехи очилди. Ана шу корхонада қишлоқ меҳнатқиларидан сотиб олинган анжир қайта ишланади. Деҳқонлар маҳсулот сотиш учун энди бозорга бориб юрмайдилар. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра цех шу йилнинг ўзидея 200 минг сўм фойда келтиради.

Яқин келажакда яна 10 гектарлик анжирзор яратилади. Уни қайта ишлашдан эса ярим миллион сўмдан зиёд фойда олинади. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, бундан беш-олти йил аввал ана шу анжирзорларни қўпориб ташлаб, пахтазорга айлантириш режаси тузилган. Бироқ хайриятки, ана шу бозлар бузилаётган қолди. Энди эса анжирзорлар фойда келтириляпти.

Суратларда: 1. Хўжаликнинг оқоқолларидан Ҳабибулло ота Топибаев. Унинг ҳовлисида 100 ёшли анжирлар бор. 2. Илгор анжир теорувчилардан Т. Мўйдинова (чапда) билан А. Назарова. 3. Қайта ишлаш цехи ишчиларидан Ёкунот Эргашева (чапда) ва Раъно Волтабеева маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Яқинда Тошкент шаҳар икромия қўмитаси ва афғончи ветеранлар уюшмаси жумҳурият бўлимининг делегацияси Хитой Халқ Жумҳуриятига бориб келди. Биз билан суҳбатда делегация аъзоси, уюшманинг жумҳурият бўлимининг раисининг биринчи муовини Баҳодир Камолов шундай деди:

— Делегациямиз Тошкент шаҳар икромия қўмитаси, ветеранлар уюшмаси ва Хайлунцзян вилоятидаги Цзэци шаҳрининг иккита кампаниеси ўртасидаги ҳамкорлик доирасида ташкил этилган эди. Биз Харбин, Шанхай, Хайфэ ва бошқа йирик шаҳарларда бўлидик. Бир қатор вилоятлар, шаҳарлар, санаят ва савдо корхоналарининг раҳбарлари билан музокаралар олиб бордик. Савдо-сотиқ, мол айирбошлаш, қўшма корхоналар тузиш каби соҳаларда яқиндан алоқалар ўрнатиш юзасидан мўлжалланган протоколлар имзоланди. Тошкентда Хитой халқ усталари асаган буюмлар, анъанавий ва замонавий Хитой табаоти препаратларининг савдо кўргазмаси ташкил этиш тўғрисида келишувга эришилди.

«Афғончи»лар масаласига келганда шуни айтиш керакки, пойтахтимизда ва вилоят шаҳарларида Хитой магазинларини ташкил қилиш тўғрисида битимга эришилди. Табиийки, бу савдо ўчоқларида биринчи навбатда бизнинг «афғончи»ларимизга хизмат кўрсатилади. Хитойлик шерикларимиз ҳам бесама қолшмайди—савдодан тушган пулларга улар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шунингдек афғончилар уюшмасининг жумҳурият бўлими ердამчи хўжалигини етиштирилган ме-

бухгалтери Г. Прохорова билан шу хўжалик кассири Т. Рогошенковнинг фойда шартқили билан ўқибди, уларнинг тунашда айбдор деб топилди: ваҳший прокурор ва

Байналмилалчи йигитлар учун

Меҳрингизни дариг тутманг

Яқинда Иттифок ҳукумати махсус қарор қабул қилиб, афғончи ветеранлар уюшмасининг ижтимоий ишлаб қиқаришда, хайр-аҳсон ва инсонпарварлик фаолиятидаги иштироки ва имкониятларини анча кенгайтирди.

Бу уюшма қаноти остида ташкил этилган хўжалик ҳисобиди корхоналар ўз маҳсулотларини ички ва ташқи бозорда сотишда имтиёзли шарт-шароитларга эга бўлидилар. Улар маҳсулотларини эркин бозор нархларида сотишлари мумкин. Мазкур корхоналарда давлат буюртмаси билан маҳсулот ишлаб чиқариш факат меҳнат жамоаларининг розилиги билангина йўлга қўйилиши мумкин. Энг асосийси, корхоналар валютанинг маълум қисмини давлат фойдасига чегиришдан озод қилинди. Ҳар икки мамлакатнинг хўжалик ходимлари қисқа вақт ичида муносабатлар ўрнатиш, шартнома ва битимларини мумкин қадар тез имзолай олиш имкониятига эга бўладилар.

— Демак, яқин орада бизнинг бўлимининг ўз валадасига эга бўлар эканда? У қандай мақсадларга ишлатилади?

— Дастлабки пайтда тиббиёт ускуналари, дори-дармонлар, ногиронлар учун аравачалар, протез ва бир марта ишлатиладиган малҳам ингалари сотиб олишни ўйлаб турибмиз. Ундан кейин протезлар ишлаб чиқариш бўйича ўзимизда корхона очиш учун зарур технологияни сотиб оламиз. Бу тўғрисида бир қанча хорижий фирмалар билан дастлабки келишувга эришганмиз.

Шошилинч ёрдамга муҳтож бўлган ногиронларга чет элда даволанишлари учун ердэм берамиз. Айтмоқчи, ҳозир бўлиминизда ёрдамга муҳтож «афғончи»лар қанча маълумотлар тўпланмоқда. Афсуски, бундай муҳтожлар бизда жуда кўп.

— Делегация таркибига яна қимлар кирган эди?

— Унинг раҳбари Тошкентнинг бош меъмори С. Р. Одиловдир. СССР халқ депутати. «Ўзбекиздрознергострой» трестининг бошқарувчиси А. Эргашев, пойтахтининг Октябрь район икромия қўмитаси раиси Р. Хўнаев ва «Шарқ» хўжалик ҳисобиди корхона бош директори Г. Н. Чжу ҳам сафарда биз билан бирга бўлишди. Делегациямизнинг ана шундай юқори нуфузда тузилганлиги сафар чоғида пайдо бўлган барча масалаларни жойида ҳал қилиш имконияти берди. Ҳар қалай томошага борган сайёҳлар бўлмадик, мақсад йўлида самарали ишладик. Умид қиламанки, савфаримиз натижаларини «афғончи»лар ва бошқа ҳамюртларимиз тез орада ўз кўзлари билан кўра олишад.

С. РАҲМОНОВ.

24 сентябрь, душанба

ЎЗТВ-1. 18.05 Янгиланган. 18.10 Жумҳуриятда болалар ҳафталиги, 18.40 Инсон ва қонуни, 19.25 Кинолава, 19.30 Ахборот, 19.45 Буюк муҳаддис Ал-Термизий таваллудининг 1200 йиллиги, 20.30 Время, 21.00 Сунчиим—шеърят, 21.30 Ахборот, 21.50 Телефильм, 22.00 Ҳорманг, пахтакорлар.

ЎЗТВ-11. 18.05 Ассалому алайкум, 19.05 Спринг, 19.20 «Шаддот қиз». Спектакль. Душанбе, 20.30 Время, 21.00 Концерт, 22.00 Ахборот, 22.20 Она ва бола, 22.40 Чехран хунар.

МТ-1. 6.00 120 минут, 8.05 «Бодиринглар қиролы йўқолди». Спектакль, 9.25 Футбол шарҳи, 9.55 Хўжжати фильм, 10.55 Хайванот оламида, 12.00

19.10 «Меҳрибон одамлар орасида». Вадий фильм. Душанбе, 20.30 Время, 21.00 Муслиқ кўрсатув, 22.00 Ахборот, 22.20 Пахтакорлар учун кўрсатув, 23.10 «Бн дафтарча сири». Вадий фильм.

МТ-1. 6.00 120 минут, 8.05 Мультифильм, 8.15 Бор бўл, мусиқа! 8.55 Адабий-вадий программа, 10.55 Саёҳатчилик клуби, 12.00 Время, 16.15 Концерт, 17.00 Болалар соати, 18.30 Инсон ва қонуни, 19.25 «Канизак Изаура», Вадий фильм, 13-серия, 20.30 Время, 21.00 Матбуот клуби, 23.05 ТСН.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия, 8.15 Хўжжати фильм, 8.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари, 9.05 Немис тили, 10.05 Немис тили, 10.35 ва 11.35 Адабиёт, 11.05 Вивлиофика, 12.05 «Касби — терговчи», Вадий фильм, 2-серия, 13.10 Концерт, 14.10 Такорий телефильмлар, 15.45 Сергей Есенин ватани қўшиқлари, 16.30

ротти, 12.00 Время, 16.00 Телевидение — болалар, 17.00 Телеочерк, 18.00 Время, 18.30 Агар сиз... 19.15 «Канизак Изаура», Вадий фильм, 15-серия, 20.30 Время, 21.00 Ички ишлар вазирлиги матбуот-ларига кўра, 21.25 Бу бўлган... бўлганми... 21.45 Олтин хагинадан, 23.15 Яшасин, одамлар! 00.15 ТСН.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия, 8.15 Илмий-оммабоп фильм, 8.35 ва 9.35 Тарих, 9.05 Инглиз тили, 10.05 Инглиз тили, 10.35, 11.45 Адабиёт, 11.00 Эрудитлар, 12.10 «Касби — терговчи», Вадий фильм, 4-серия, 14.00 Биз русча сўзлашамиз, 14.20 «Учин кечитирилади», Вадий фильм, 16.30 Муслиқ лава, 16.55 Москвалик таъмирловчилар, 17.10 Характерли рақс, 18.00 Время, 18.30 Хўжжати фильм, 19.30 Хайри тун, кичинтойлар! 19.50 Спорт ҳамма учун, 20.05 Тошдаги жижолар, 20.15 Коллаж, 20.25 Концерт, 21.00 СССР Олий Совети сессияси, 21.30 РСФСР Олий Совети сессияси, 22.30 «Касби — терговчи», Вадий фильм.

29 сентябрь, шанба

ЎЗТВ-1. 8.00 «Ассалому алайкум», 9.00 «Инсон тақдири», Вадий фильм, 10.40 Ёшлик, 11.30 Хўжжати экран, 12.30 «Кўмуш кўш», Спектакль, 13.40 Кўшқай айтиш ораму меннинг, 14.30 Попинг бир кун, 18.05 Мультифильм, 18.15 Тендослар, 19.00 Ўзбек тилини ўргатмак, 19.30 Ахборот, 19.45 Хамза муқофотида номзодалар, 20.15 Ошом эртанлари, 20.30 Время, 21.00 Ҳафтанома, 22.00 Ҳорманг, пахтакорлар!

ЎЗТВ-11. Душанбе, 9.00 Сангу налом, 9.55 Миллатлараро муносабатлар муаммолари, 10.55 Фильм-концерт, 11.30 «Учин чизини», Вадий фильм, 18.10 Мактаб ўқувчилари учун, 18.50 «Қадри суҳан», 19.30 Новости, 19.45 Теленовелла, 20.30 Время, 21.00 Концерт, 22.00 Ахборот, 22.40 «Учин чизини», Вадий фильм.

МТ-1. 6.00 «120 минут», 8.00 Онам, дадам ва мен, 8.30 Мультифильм, 9.00 Тижорат хабарномаси, 9.30 Мўъжизасиз мўъжизалар, 10.30 Илмий-оммабоп фильм, 10.40 Муҳофаза ёрлиги, 11.10 «Вурда моден», 11.40 Останкино концерт студияси Д. А. Волконогов билан учрашув, 13.20 Ойла экран, 14.30 Қишки вақтга ўтиш, 14.40 Сийёш мулоқотлар, 15.55 Концерт, 16.20 Киножурнал, 16.30, 18.15, 21.10 Буюк Британия телевидениеси, 17.30 Халқаро панорама, 20.30 Время, 21.00 СССР ҳукуматида, 22.10 ТСН, 22.25 Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг.

МТ-11. 7.30 Вадантарбия, 7.50 Мультифильм, 8.10 РСФСР шаҳарлари телеустулавлари, 9.10 ТВ ТУ ҳақида, 9.35 «Пн» белгиси билан, 12.50 Коллаж, 13.00 «Ҳамдўстлар». 20.15 Хайри тун, кичинтойлар! 20.30 Время, 21.00 РСФСР Олий Совети сессияси, 22.30 «Карусель», Вадий фильм.

30 сентябрь, яқшанба

ЎЗТВ-1. 8.00 Ҳафтанома, 9.00 Хўжжати фильм, 9.30 Ёшлик, 10.50 Самбо, 11.20 Инсон саломатлиги ва атроф-муҳит, 12.00 «Миллициядаги ҳодиса», Вадий фильм, 13.25 Чоқоналар ҳақида, 14.10 Концерт, 14.50 Алфбо сабоқлари, 15.25 Дастлабки қадам, 18.05 Мультифильмлар, 18.30 «Кичинтой» программаси, 19.00 Футбол чорраҳалари, 19.30 Ахборот, 19.50 Тижорат хабарлари, 20.00 Телевизион миниатюралар театри, 20.30 Ахборот, 20.50 Телевизион миниатюралар театри, 21.20 Телефильм, 21.30 Время, 22.00 Ҳорманг, пахтакорлар!

ЎЗТВ-11. Душанбе, 9.00 «Сапеда», 10.05 Реклама, 10.15 Кўноқ спорт ўйинлари, 11.35 Кинопрограмма, 12.20 «Мадам Вонг сирлари», Вадий фильм, 15.55 Дўстлик экран, 18.55 «Мадам Вонг сирлари», Вадий фильм, 20.30 «Ҳафта», 21.00 Муслиқ кўрсатув, 21.30 Время, 22.00 Спектакль, 23.25 Телеомошанин ҳамроҳи.

МТ-1. 8.30 Спорт ҳамма учун, 8.45 Ритмик гимнастика, 9.15 «Спортлото» тиражи, 9.30 Болалар учун кўрсатув, 10.30 Ватан хизматиди, 11.30 Тонгги дам олинш программаси, 12.00 Саёҳатчилик клуби, 13.00 Здровье, 13.45 Сийёш мулоқотлар, 14.15 Вейсбо, 15.15 «Гулнор савати», Вадий фильм, 16.15 Педагогика ҳамма учун, 17.15 Ер—она масканимиз, 17.20 Моноистрий ноизи, 17.45 Панорама, 19.00 Концерт, 20.20 «Филипп Трус», Вадий фильм, 1-серия, 21.30 Время, 22.00 «Филипп Трус», Вадий фильм, 2-серия, 23.05 Одий ва мангулини ҳақида, 23.20 Концерт, 23.40 Футбол «Динамо» — «Спартак».

МТ-11. 8.30 Вадантарбия, 8.45 Хўжжати фильмлар, 8.55 Концерт, 10.30 «Экранда 01 хизмати», 10.50 «Сизга телеграмма...», Вадий фильм, 12.00 Саёҳатчилик клуби, 13.00 Халқ ижоди, 13.45 Коллаж, 15.00 Ўзбекистон телевидениеси видеонали, 17.30 «Планета», 19.00, 20.45 ва 23.00 Киносерпанти, 20.30 Хайри тун, кичинтойлар! 21.30 Время, 22.00 РСФСР Олий Совети сессияси.

27 сентябрь, пайшанба

ЎЗТВ-1. 11.30 Ботаника, 12.00 Телефильм, 12.30 Қадимий Шар ва Ўрта Осиё маданияти, 13.00 «Меҳрибон одамлар орасида», Вадий фильм, 18.05 Янгиланган, 18.10 Фанта бўлмишланган умр, 18.45 Мультифильм, 18.55 Алфбо сабоқлари, 19.30 Ахборот, 19.45 Оламга саёҳат, 20.30 Время, 21.00 Ахборот, 21.50 Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади, 22.00 Ҳорманг, пахтакорлар!

ЎЗТВ-11. 18.05 Концерт, 18.40 Экранда — кинокомедия, «Кайнона», 19.55 Миришкорлар, Душанбе, 20.30 Время, 21.00 Муслиқ кўрсатув, 21.40 Хўжжати фильм, 22.00 Ахборот, 22.20 Адабий кўрсатув, 23.10 «Асса», Вадий фильм.

МТ-1. 6.00 «120 минут», 8.05 Мультифильм, 8.25 Фильм-балет, 9.10 Инсон ва қонуни, 10.05 Концерт, 10.50 Болалар соати, 11.50 Коллаж, 12.00 Время, 16.00 Болалар учун фильм, 17.05 Хўжжати фильм, 18.00 Время, 18.30 ...16 ёшгача ва ундан катталар, 19.15 Шейрят лаҳзалари, 19.20 «Канизак Изаура», Вадий фильм, 14-серия, 20.30 Время, 21.00 Кинопанорама, 22.30 ТСН.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия, 8.15 ва 9.25 Илмий-оммабоп фильм, 8.35, 9.45 Табиатшунослик, 8.55 Испан тили, 10.05 Испан тили, 10.35 ва 11.35 Физика, 11.05 Вивлиофика, 12.05 «Касби — терговчи», Вадий фильм, 3-серия, 13.15 Хўжжати фильм, 13.40 «Ҳаёт чизини», Вадий фильм, 14.45 Фильм-концерт, 15.30 Хўжжати фильм, 15.40 Ирнутс оҳанглари, 16.30 Ритмик гимнастика, 17.00 Концерт, 17.15 Классик рақс, 18.00 Время, 18.30 Коллаж, 18.35 Концерт, 19.10 Хўжжати фильм, 19.30 Хайри тун, кичинтойлар! 19.45 Концерт, 21.00 СССР Олий Совети сессияси, 21.30 РСФСР Олий Совети сессияси, 22.30 «Касби — терговчи», Вадий фильм, 3-серия, 23.40 Хоккей.

25 сентябрь, сешанба

ЎЗТВ-1. 11.30 Физика, 12.00 Телефильм, 12.30 Математика, 13.00 «Дадиллик учун юз грамм», Вадий фильм, 14.15 Фильм-концерт, 18.05 Янгиланган, 18.10 Ўзбек тилини ўргатмак, 18.40 Мультифильм, 18.50 Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг 60 йиллиги, 19.30 Ахборот, 19.45 Ассалом, театр, 20.30 Время, 21.00 Дўтор ва танбур тароналари, 21.30 Ахборот, 21.50 Маназарали фильм, 22.00 Ҳорманг, пахтакорлар.

ЎЗТВ-11. 18.05 Диназ панорама, 18.35 Татар куйларидан концерт, 19.15 «Шаддот қиз». Спектакль. Душанбе, 20.30 Время, 21.00 Чашма, 21.40 Сирена, 22.00 Ахборот, 22.20 «Дон-Кихот», Спектакль.

МТ-1. 6.00 120 минут, 8.00 «Оққуш қўшиғи», Фильм-спектакль, 9.30 Бу бўлган... бўлганми... 9.50 Фильм-концерт, 10.50 Болалар соати, 11.50 Коллаж, 12.00 Время, 16.20 Бор бўл, мусиқа! 17.00 Мультифильм, 17.10 Илмий кабарнома, 18.00 Время, 18.30 Дозларб интервю, 18.40 «Вопроси истории» ойнамаси тахир хайъати билан учрашув, 19.25 «Канизак Изаура», Вадий фильм, 12-серия, 20.30 Время, 21.00 Суз, 23.00 ТСН.

МТ-11. 8.00 Вадантарбия, 8.15 Хўжжати фильм, 8.35 ва 9.45 Мусиқа, 8.55 Француз тили, 10.05 Француз тили, 10.35 ва 11.35 Журрофия, 11.05 Рус тили, 12.05 «Касби — терговчи», Вадий фильм, 1-серия, 13.10 Чашмалар, 13.40 Такорий телефильмлар сенаси, 16.30 Концерт, 16.50 Ритмик гимнастика, 17.20 Концерт, 18.00 Время, 18.30 Мультифильм, 18.40 Парламент аъзолари Останкинода, 19.30 Хайри тун, кичинтойлар, 19.45 Коллаж, 19.50 Қабул қилинган қарорларнинг юксалтиши, 20.20 Хўжжати фильм, 21.10 СССР Олий Совети сессияси, 22.10 РСФСР Олий Совети сессияси, 23.10 «Касби — терговчи», Вадий фильм, 1-серия.

26 сентябрь, чоршанба

ЎЗТВ-1. 11.30 Вивлиоика, 12.00 Фильм-концерт, 12.25 Кимёвий реакциялар турлари, 13.00 «Зор-нигъоз», Вадий фильм, 18.00 Футбол, Пахтакор—Локомотив, 19.50 Концерт, 20.20 Телефильм, 20.30 Время, 21.00 Аспрал оша, 21.25 Тижорат хабарлари, 21.30 Ахборот, 21.50 Куз лаҳзалари, 22.00 Ҳорманг, пахтакорлар!

ЎЗТВ-11. 18.05 Телефильм, 18.30 Касблар ҳақида суҳбат, 19.00 Тошкент хабарлари, панорама, 10.55 «Қойил, Пана-

28 сентябрь, жума

ЎЗТВ-1. 11.30 Табиатшунослик, 12.00 Маназарали фильмлар, 12.30 Хамза Ҳақимзода Нисеий, 13.00 «Кайнона», Вадий фильм, 18.05 Янгиланган, 18.10 Мультифильм, 18.30 Шлик, 19.30 Ахборот, 19.50 Пахтанинг ёнгандан муҳофаза қилайлик! 20.20 Тижорат хабарлари, 20.30 Время, 21.00 Мақом кечаси,

Сўнгги йилларда Муқимий номидаги Ўзбек давлат мусика драма театрида унинг илгариги маънавий-эстетик тарихини тикловчи талай спектакллар сахнага қўйилди. Улар орасида «Муҳаббат навоси» спектакли ўзига хослиги билан алоҳида ўрин тутди. Ўзбекистонда муқимий драматизмнинг асосидир драмада муқимий композиция Шохидда Шохмардонова басталаган. Сенинглар — иккидорли шонир Омонисохон Нафасий ва мусика санъатининг юксак билимдони, ҳомийси, олижаноб султон Абдурашидхон муҳаббатни ҳақиқат шонирона ривожини кўпроқ эслатувчи тарихий воқеа томошасининг XVI аср муқимига олиб киради. Уша даврдаги Уйғур хонлиги ва унинг яқинлари асл исми-шарифларининг сақланганлиги ҳам ана шу таассуротини кучайтиради.

Ана шу мавзу композитор Шохидда Шохмардоновани кўндан қизитириб келарди. Шохиддадан ўз халқи тарихини унинг бой мусика мероси билан ўзвий бирлигида янада чуқурроқ ҳис этишга бўлган иштиёқи мусикали спектакл моҳиятида акс этди. У профессор Б. И. Зейдман кўлида композиция синфи бўйича консерваторияни тугатган, бирмунча вақт анъанавий уйғур халқ мусикасини ёзиб, ўрганиб юрди. Уйғур классик ўн икки

мақомидан саккизтасини нотага туширди. Халқ мусика асосларини шу йўсинда чуқур ўрганиш унинг бутун ижодида зоҳир бўлди. У қайси жанрга мурожаат қилмасин, арқин миллий услуб кўзга ташланади.

• Ҳамза номидаги Давлат мукофотида номзодлар

МУҲАББАТ САБОҒИ

Она халқининг анъанавий мусикасидан ана шундай баъраворлик ва уни ижодий талқин этиш мусикали театр учун у яратган иккинчи асар — «Муҳаббат навосида, айниқса, арқин намоян бўлди. Дастлаб у Олмоғи уйғур театрида сахналаштирилган «Са-лоҳ чакқони мусикали комедиясига куй басталаган эди. Шохидда Шохмардонова ўзининг янги спектаклидаги мусика билан томошабинлар юрагининг туб-тубига кириб боради. Шу билан бирга Етти-суа водийсида яшаган, қадимий бой маданиятга эга уйғур халқи тарихининг ҳажжонли, таъсирчан саҳифаларига жон

ажойиб спектакль яратган ик-тидорли режиссёр Рустам Бобохонов ҳақида изтиробсиз сўз юритиш оғир. У ўлимидан ярим ой олдин, жавзо охирида янги мусикали драмаси — Ф. Алимов ва Рамз Бобожон-нинг «Осусф ва Зулайхо» аса-рини намойиш қилган эди. Бу асар ҳам Муқимий театри та-рихида воқеа бўлиб қолишга шубҳа йўқ.

Рустам Бобохонов ижод иш-ки билан ёнади. Уйғур спек-такли устида у эҳтирос ва иш-тиёқ билан ишлаган эди. Икки қадри халқ маданиятидаги умумийлик режиссёр тасавву-рига ижобий таъсир қилган-лиги шубҳасиз. Бироқ асарга

жалб этилган ҳар бир актёр ўз қаҳрамонининг ҳақиқий обра-зини яратганлиги оқасида ма-шаққатли режиссёрлик меҳна-ти ётганлигини ҳам, ҳис эмас-лик мумкин эмас.

Еркин ижро маҳоратида эга, айрилиқда зақидирнинг турли

момила бошқача, замонавий талқин қилган. Илгари спек-такларда хонлар, вазирлар ва ашконлар бир ёқлама — қора бўқларда тасвирланар эди. Бу ўринда биз инсоний фазилат-лар уларга ҳам бегона эмасли-гини кўрамиз.

Назаримда, бу асарнинг энг юксак нуқтаси: эшон худо ол-дидаги барча гуноҳлари учун, ахшилик ва ёмонлиқни фарқ эта олмаганлиги учун тавба-тазаару қилади. Султон аф-за этишга қарамай, ўз иштиё-ри билан эшонлиқдан воз кечади. Қолган умрини тоат-ибодатда ўтказишга аҳд қилади.

Маърифатли султон Абдура-шидхон роили актёр Рустам Мадиев ижро этган. Бунгача у ўн йилдан ортқ вақт давоми-да асосан сальбий образлар ижросида сифатида маълум эди. Шу маънода бу унинг би-ринчи ижобий роли. Шунга қарамай, бу олижаноб образ хотирада ўрнашиб қолади.

Спектаклдаги асосий фигу-ралардан бири Хожа Муҳам-мад эшон Файзулла Аҳмедов ижросида таъсирчан ўйналган. Бу образни ҳам режиссёр та-

лимдони Ҳавоҳон Азизова жиддий изланишлар олиб бор-ганликларида далолат. Еркин театрлаштирилган чиқишлар, чинакам халқчил ва маросим мусикаларига бой тўй сахнаси, айниқса, эсда қолади. Бунда расом А. Слугининг хизмати бос.

Спектаклнинг композитор то-монидан қўрилган мусикавий драматургия руҳига дирижёр Эргаш Тошматов чуқур кириб боришга муваффақ бўлган. Уйғур халқ куйларининг ўзига хос оҳанг товланишларини но-зик илғай ола билгани учун ҳам, у композитор госянини то-мошабинларга тўла етказиб бера олган.

Абдурашидхоннинг асар сўн-гида янграган изтиробли нуқти кишини чуқур ўйга толдиради. Ота васиятига садоқатли Сул-тон ҳар ишда адолатли бўлиш-га ҳаракат қилди. Аммо га-разғўй вазири Мирзо Тоғай-нинг ўта хушомадўйлигини пайқаса-да, ҳаддан ташқари кўнгличаллик қилди. Икки из-тироблар, эҳдиияларга бой спектакль, охири-охирида адо-лат тантанаси билан тугайди.

«Муҳаббат навоси» халқ эҳ-тиромига сазовор бўлди. Унинг эътирофи этилиши театр жамоасини янги-янги ижодий изланишларга даъват этиши аниқ.

Ноила Турсун-НУРИМОВА, санъатшунослик номзоди.

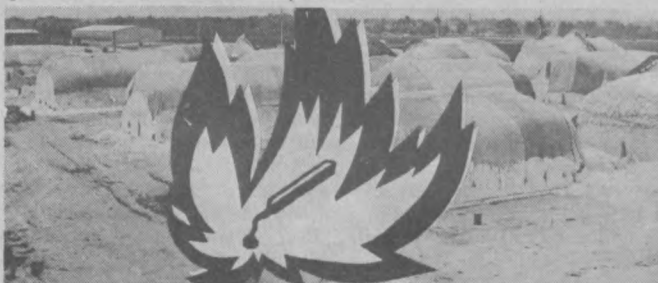
Реклама ва эълонлар

ПАХТАЧИЛИК СОВХОЗЛАРИ, ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДЛАРИ ВА ТАЙЕРЛОВ ПУНКТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ПАХТА ИҒИМ-ТЕРИМ КАМПАНИЯСИ ДАВРИДА БОР КҮЧ-ҚУДРАТ ВА ВОСИТАЛАРНИ ПАХТА ХОМ АШЕСИ ИҒИМ-ТЕРИЛАДИГАН, САҚЛАНДИГАН ВА ҚАЙТА ИШЛАНДИГАН ЖОЙЛАРДА ЁНҒИН ВА ЎТ ЧИКИБ КЕТИШИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШГА ҚАРА-ТИЛИШИ ЛОЗИМ.

Барча пахта териш машиналари, пахтани ташини билан банд бўлган ва пахтазор яқинида ишлайдиган автома-шиналар ва тракторлар албатта учун сўндиргичлар, ўт ўчиргичлар, сувли флягалар ва белкурлар билан жиҳоз-ланган бўлиши лозим. Қувват ва ўт олдириш система-ла ри созлаб қўйилиши шарт.

ҚУЙИДАГИЛАР ҚАТЪИЯН МАН ЭТИЛАДИ:

— пахта иғим-терими пайтида пахта териш маши-наларидан, пахта хом ашёсини тўллаш жойларидан 30 метрдан яқинроқ масофада, пахта ташиндиган автома-шина ёки тракторда, теримчилар жойлашган ётоқ бино-ларидан чексин. Эшонларни очилмайдиган қилиб михлаб ташлаш ва улар ёнида печкаларни ўрнатилиш, дераза-ларга металл панжара тутуш, похол, пичан ва пайраҳа қабилидан тўшак ўрнида фойдаланиш, электр иситиш асбоблари ва бошқа қўлобла мосламалардан биноларни иситишда фойдаланиш, 150 ваттдан ортқ қувватга эга бўлган электр чиқоқларидан фойдаланиш;

— пахта хом ашёси қуриштиладиган ва тўпланадиган жойдан 100 метрдан яқинроқ масофада таом тайёрлаш учун гулхан ёниш, тандир ўрнатилиш, чойхоналар ташкил қилиш, шунингдек тракторлар, автомобиллар ва пахта териш машиналарининг тўхташ жойларини ташкил қилиш;

— пахтани сўндиргичли автомашина ва тракторларнинг пахта яқинида 5 метрдан кўпроқ масофага, учун сўн-диргич бўлмаганларининг эса 30 метрдан кўпроқ масо-фага яқинлаштириш;

— пахтани йўлининг машина қатнайдиған қисмида шунингдек бевосита ерда ва шағал асос устида қуришти-риш. Пахта хом ашёсини табиий усулда қуриштиш учун қоқоз-лар ва совхозлар махсус асфальт ва бетон ётизилган майдончаларни барпо этишлари зарур;

— қолхозлар ва совхозларнинг пахта даладарига қў-пинча мактаб ўқувчилари, талабалар, ишчилар ва хиз-матчилар ёрдамга чиқиладиган ва уларни ақсарият ҳо-ларда ётоқхона учун мослашмаган биноларга жойлашти-ришди. Клублар, мактаблар, вагончалар, баракларда бахтсиз ҳодисалар юз бермаслиги учун бинолар ва бош-қа жойларга теримчиларни жойлаштиришга рухсатнома-ни маҳкамаларо комиссия беради. Барча теримчиларга ёнғинга қарши тартиб қондаларига риоя қилиш ло-зимлиги тўғрисида йўл-йўриқ берилиб, улардан бу ҳақда қўл қўйдириб олиш лозим;

— бинолар атрофидаги майда ёнувчан ахлатлардан тозаланиши ва бу бинолардан ташқарига чиқиладиган икитта бўш эшик бўлиши лозим. Фақат муқим электр ёритиш асбобларидангина фойдаланишга ижозат этила-ди. Вақтинча ертўла қуриш ва фойдаланиш қатъиян та-қиқланади.

Иситиш мақсадларида турғун печкалар ўрнатилиш ке-рак, вақтинчалик металл печкалар қуриш ман этилади.

Ёниб турган печкаларни қаровсиз қолдириш мумкин эмас. Теримчилар жойлаштирилган бино бирламчи ўт ўчиргиш воситалари, қўпикли ўт ўчиргичлар, сувли ф-лягалар ва челақлар билан таъминланган бўлиши лозим.

Ҳар бир пахтазор ёнғин хавфсизлиги қондаларидаги талабларга қатъий амал қилиши ва эҳтиётсизлик билан ташлаб юборилган гугурт чўпи ёки ёниб турган папирос қолдиғи тўғрисида ёнғин чикиб кетиши ва бунинг оқиб-атида давлатга катта моддий зиён еттиши мумкинлигини ҳамийша ёдда тутиш лозим.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТ КҮНГИЛЛИ

ЎТ ЎЧИРУВЧИЛАР ЖАМИЯТИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШ-ЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ

ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚА-РИШ КОРХОНАСИ.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР,

КООПЕРАТИВЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ,

БУХГАЛТЕРИЯ ВА СОЛИҚ

ХИЗМАТЛАРИНИНГ ХОДИМЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«Ленинформатика»

РЕГИОНАЛ МУҲАНДИСЛИК МАРКАЗИНИНГ

ЎРТА ОСИЕ ФИЛИАЛИ

ортиқча ҳисоб-китоблардан халос қиладиган ва санок-ли лаҳзаларда керакли солиқ миқдорини аниқлаб бера-диган

«ФУҚАРОЛАРИНИНГ МЕҲНАТ БУРЧЛАРИНИ БА-ЖАРГАЛИГИ УЧУН ОЛАДИГАН ОНЛИК МАОШ-ЛАРИДА ДАРОМАД СОЛИҒИ ҲАМДА ХОДИМЛА-РИНИНГ ҚЎЛГА ТЕГАДИГАН ИШ ҲАҚИНИ ҲИСО-ЛАБ ЧИҚАРИШ ЖАДВАЛЛАРИ»НИ

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

ЖАДВАЛЛАР ҚИМАТИ — 5 СЎМ.

Ташкилотлардан кафолат мактублари ва хусусий шах-лардан буюртмалар олингандан кейин жадваллар устама ҳақ тўлаб олиш йўли билан тарқатилади.

Мактублар қуйидаги маъзила юборилсин: 700077, Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 75-уй. Маъ-лумотлар олиш учун телефон 68-49-78.

Хўш, қандай воқеа юз бер-ди!

— Биз қозонча билан чой-нак толдик. Уларда кўроғошин билан мағий қолдиқларни борлиги аниқланди, — дейди 7-мустакил ҳарбийлаштирил-ган ўт ўчиргиш қисмининг бошлиғи Д. Лавочник. —Шун-дан келиб чиқиб, болалар қўлобла портловчи моддалар тайёрлаш билан шуғулланиш-ган, деб таҳмин қилиш мум-кин. Бу таҳминни юқори қа-ватда ишловчи қўшнлар бер-ган маълумотлар ҳам тасдиқ-ламоқда. Улар қўлчи портлаш товушини эшитишган, кейин қўқоқ тутун кўтаришган, қич-қирқилган эшитилган.

Прокуратура органлари юз берган ҳодиса сабабларини батафсил аниқламоқда.

М. КИМ,

ЭТАГ МУҲБИРИ.

Муҳаррир

Р. РАҲМОНОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси

ЗООЛОГИЯ ВА

ПАРАЗИТОЛОГИЯ

ИНСТИТУТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кундузги: ихтиология, гелъ-минтология;

сиртки: зоология, ихтио-логия;

ХУЖАТЛАР 1990 ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Аспирантура тўғрисидаги низома мувофиқ расмий-лаштирилган шахсий хуж-жатлар ва танланган ихти-сос бўйича Ёзилган реферат қуйидаги маъзила юборил-син: 700095, Тошкент шаҳ-ри, 95-оқола бўлими А. Нис-зов кўчаси, 1-уй.

Вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Хайвонларнинг ҳавфли юзми-ли касалликлари бўйича ихти-сослашган зона ветеринария лабораториясининг жамоаси лаборатория директори Т. А. Абдурашидовга асос

Анвар Абдурашидович

АБДУРАШИДОВНИНГ

Вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• НАЗМ ДАФТАРИДАН

Най ҳақида қисса

Соҳил бўсағаси
баланд қамшизор,
кундузлар офтобдан қилар ҳимоя.
Шомлар,
ой денгизга тушганда тақдор,
хўр қизлардан сўйлар эмиш ҳимоя.

Келиб биз
маъвога лол назар солдик,
маст бўлди нотаниш гуллар исига.
Турфа хил фукаро
айландик-қолдик
сўлим оромқоҳнинг аҳолисига.

Ҳамроҳим
кафтини кафтига ишқар
ва дер: — Қара, бирам ажойиб, зўр-а!
Эҳ-ҳе, кутар бунда
ғаройиб ишқар,
бир яйраб ашайлик бизлар ҳам, жўра!

Рости, яшолмадик яйраб,
аксинча
ёқди қалбимизни соғинч ва нола.
Шу денг,
қамшилардан дарҳол ўзича
най ясаб олибди бўйчан бир бола.

Тонг отди дегандан
айвонга чиқиб
сайратиб юборар эди у найин.
Соҳилда ҳам
чалар эди тинмайин,
хумор бўлардиқ биз, тинлаган сайин.

О, най садолари —
ўли, нолакор,
сўйларди қолган юрт, ошно қирлардан.
Тўлдириб юракни мунга —
беозор,
сўйларди илк севги, ширин сирлардан...

Тўнғиллаб қўярди
айримлар пиндон,
лекин «бас қил» дея қотолмасди сўз.
Қўлларинг дилни хун
қилворди ёмон
юртдош найчи бола, ўсмир қора кўз.

Эҳ, қалқиди қалбларга
ҳар кеч ҳаяжон,

турфа таманилар — гулудан ҳоли.
Кимлардир тўйди илк —
нимадир ҳижрон,
бирам эзгулашиб кетди аҳоли!

Жўрам-чи,
этиқиб санади кунлар,
шомлар кездан танҳо соҳилга чиқиб.
Бот-бот тўнғилларди:
— Қўймади хулар,
бўлмаса яйрадик роса мириқиб...

Жавзо туни

Фалакда юлдузлар
милтирайди тек,
токи қўзғамасин нурлари эпкин.
Ой ҳам нафасини
ичга ютгандек —
хаёллар сура-у, сўз қотмас леккин.

Ҳовли адоғида
мизғийди боғлар,
гуллар шивирлашмас, райхон уйқуда.
Шоқининг ичига
ютиб бу чоғлар
хилватда сой мудрар қарахт, осуда.

Ухлар қапалаклар,
ухлар қушлар ҳам,
кундуз сурунидан қолмас асорат.
Елғиз чирилдоқлар
бонг уриб у дам —
қиларлар сукунат мулкин назорат.

Ғамлар тўн сеҳрига
кетар уланиб,
сукунатни бузоққ гуноҳ бу кезлар.
Кумуш айвонларда
зарга беланиб,
ҳорғин оққуш каби мудрайди қизлар.

Нурланасан...

Нурланасан —
чехрангинг маъсуд
шуъласига ҳеч қонмас қўнғил.
Бу қўнғилда
сента таассуб
қила олур фақат атирғул.

Мирпўлат МИРЗО.

• ФЕСТИВАЛЬ САҲНАСИДА

«АДАШГАНЛАР»

Бир неча кундирик, Тошкентда Ўрта Осиё жумҳурия-лари ва Қозоғистон болалар ҳамда ўсмирлар театрлари-нинг I анжумани давом этмоқда.

Фестиваль пойтахтимиздаги рус ёш томошабинлар театрининг «Қўйриқлар ухлаганда» спектакли билан очилган эди. Кетма-кет намойиш этилган «Сирли сандиқ», «Адашганлар» [Я. Охунбобоев номидаги ўзбек ёш томо-шабинлар театри], «Тиконли қалблар», «Доктор Живаго» [Қозоғистон], «Васият» [Қорақалпоғистон] спектакллари ҳам санъат мулкислариди, ёш томошабинларда, меҳмонларда илқ таассурот қолдирди.

Драматург Т. Муҳиддин асари асосида сахналаштирилган «Адашганлар» спектакли ота-оналарнинг, тарбиячиларнинг эътиборсизлиги, лоқайдлиги тўғрисида ёмон йўлга кириб қолган ўсмирларнинг, ёш йигит-қизларнинг аччиқ сарғу-забтлари ҳақида ҳикоя қилади. Томошабинни бенхитёр ҳаяжонга соладиган бу асар фестивал ҳакамларига ҳам манзур бўляпти.

Зотан, анжуманининг энг яхши спектакллари, ижодкор-ларини махсус совринлар кутмоқда.

СУРАТДА: «Адашганлар» спектаклидан бир кўриниш.

К. РОМЕЕВ суратга олган.

• ҲОДИСА

ЁНҒИН

ШАФҚАТ

ҚИЛМАЙДИ

Офат, доимидек, қутилма-ганда юз берди. 21 сентябрь кунини соат 13 дан 45 минут ў-ганда Тошкент ўт ўчиргиш марказий пултига «Ғалабининг 40 йиллиги» даҳасидаги ўйга ўт тушганлиги тўғрисида таш-вишли хабар келди. Дарҳол икитта ўт ўчиргиш машинаси ҳодиса юз берган жойга жў-наб кетди.

Ёнғин чиққан жойга етиб келган ўт ўчирувчилар дарҳол оловга қарши курашга кириш-дилар. 12 қаватли уйнинг учинчи қаватидан қуёқ тутун бурқиб чиқар эди, Катта лей-тенант К. Собиров билан бў-лима командири Ш. Дадаму-хамедов бошчилигидаги жан-говар расматлар икки томон-дан — уй эгасидан ва таш-қаридаги балкон томондан сув сеипиб, оловнинг бошқа хоналарга ўтишига йўл қўй-май турдилар. Улар шовилиш-дилар. Чунки, қўшнлар уйда болалар бор, деб ишонч би-лан таъкидлашган эди.

Пултига хабар келгандан кейин ўтган орак соат икки-да ёнғин ўчирилди. Лекин, аф-суси, қурбонлар ҳам бўлди. Тошкентдаги 225-мактабнинг еттинчи синф ўқувчиси Сергей Т. ҳалок бўлди. Иккинчи ў-смир — унинг синфдоши Федя Б. оғир аҳволда Тошкент та-бобат институтининг қуйишдан даволаш марказига олиб бо-рилди.

Хўш, қандай воқеа юз бер-ди!

— Биз қозонча билан чой-нак толдик. Уларда кўроғошин билан мағий қолдиқларни борлиги аниқланди, — дейди 7-мустакил ҳарбийлаштирил-ган ўт ўчиргиш қисмининг бошлиғи Д. Лавочник. —Шун-дан келиб чиқиб, болалар қўлобла портловчи моддалар тайёрлаш билан шуғулланиш-ган, деб таҳмин қилиш мум-кин. Бу таҳминни юқори қа-ватда ишловчи қўшнлар бер-ган маълумотлар ҳам тасдиқ-ламоқда. Улар қўлчи портлаш товушини эшитишган, кейин қўқоқ тутун кўтаришган, қич-қирқилган эшитилган.

Прокуратура органлари юз берган ҳодиса сабабларини батафсил аниқламоқда.

М. КИМ,

ЭТАГ МУҲБИРИ.

Муҳаррир

Р. РАҲМОНОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси

ЗООЛОГИЯ ВА

ПАРАЗИТОЛОГИЯ

ИНСТИТУТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кундузги: ихтиология, гелъ-минтология;

сиртки: зоология, ихтио-логия;

ХУЖАТЛАР 1990 ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.